

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/145/2020
Identifikačné číslo spisu: 1515218372
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Vladík
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1515218372.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu FC SENEK Ges.bH, s.r.o. so sídlom v Dunajskej Strede, Jantárová cesta 25, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Lebovič, s.r.o., Tomášikova 10/B, Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava V, o zaplatenie 77 240 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 56 C 772/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2018, sp. zn. 6 Co 207/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 24. októbra 2018 sp. zn. 6 Co 207/2018 potvrdil ako vecne správny rozsudok Okresného súdu Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 13. apríla 2018, č. k. 56 C 772/2015 - 211, ktorým bola zamietnutá žaloba, ktorou sa žalobca proti žalovanej domáhal zaplatenia sumy 77 240 eur s príslušenstvom pozostávajúcej z náhrady ušlého príjmu v sume 62 240 € za obdobie od 24. mája 2013 do 8. januára 2015 a náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15 000 € podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Škoda mala vzniknúť štátnemu občanovi Iránskej islamskej republiky (ďalej len „poškodený“) v dôsledku rozhodnutia správnych orgánov o vyhostení a zákaze vstupu na územie Slovenskej republiky podľa príslušných ustanovení zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe ktorého poškodený musel opustiť územie Slovenskej republiky a nemohol ďalej vykonávať činnosť hráča vo futbalovom klube, s ktorým mal uzatvorenú hráčsku zmluvu, ktoré bolo neskôr zrušené správnym súdom ako nezákonné. Poškodený vyššie uvedenú pohľadávku v celom rozsahu postúpil na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky žalobcovi. V súvislosti s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. súdy nižšej inštancie konštatovali, že tento

nárok nemožno postúpiť, a preto zmluva o postúpení pohľadávky zo 4. mája 2015 v časti, ktorou poškodený postúpil žalobcovi pohľadávku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 eur je v zmysle § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) absolútne neplatná, v dôsledku čoho sa žalobca nemohol stať vlastníkom tejto pohľadávky a v spore mu teda ohľadom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy chýba aktívna vecná legitimácia. Podľa súdov nižšej inštancie nebola žaloba dôvodná ani v časti, ktorou sa žalobca proti žalovanej domáhal zaplata 62 240 eur s prísl. titulom ušlého príjmu. Odvolací súd v odôvodnení tohto záveru uviedol, že poškodený mohol s istotou predpokladať, že vo futbalovom klube bude hrať iba v období, na ktoré mal udelený prechodný pobyt, teda do 5. februára 2013. Naopak, nie je možné urobiť jednoznačný záver, že ak by nedošlo k vydaniu nezákonného rozhodnutia Oddelenia cudzineckej polície PZ Dunajská Streda, Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru z 23. novembra 2012 č. PPZ - HCP - BA8-AV-27-006/2012, ktorým bol poškodený administratívne vyhostený na územie Iránskej islamskej republiky, bol by mu predĺžený prechodný pobyt aj na obdobie od 6. februára 2013, a že by teda vo futbalovom klube hral aj po tomto termíne. Reálna existencia ušlého zisku za žalované obdobie tak v konaní preukázaná nebola. Žalovanému nebola súdmi nižšej inštancie priznaná náhrada trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, prípustnosť a zároveň dôvodnosť ktorého odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“. Porušenie práva dovolateľa na spravodlivý proces malo spočívať v zjavne svojvoľnom hodnotení dôkazu - Oznámenia Oddelenia cudzineckej polície PZ Dunajská Streda č. PPZ - HCP - BA8-Ž-18-008/2013 zo dňa 21. januára 2013 (č. l. 71 súdneho spisu) odvolacím súdom a nezabezpečení pripojenia príslušného administratívneho spisu podľa návrhu právneho zástupcu žalobcu. Závery odvolacieho súdu o tom, že policajný orgán zrejme iba legalizoval pobyt poškodeného do doby jeho vyhostenia boli založené iba na ničím nepodloženej subjektívnej úvahe odvolacieho súdu, čo je jasne vyjadrené aj použitím pojmu „zrejme“. Pritom z textu predmetného oznámenia jednoznačne vyplývalo, že poškodenému „bol dňa 11.1.2013 obnovený prechodný pobyt na účel osobitnej činnosti - športová.“ Odvolací súd bez vykonania akéhokoľvek ďalšieho dokazovania v rozpore s § 205 CSP, ktoré na spochybnenie verejnej listiny vyžaduje preukázanie opaku, prisúdil tejto listine iný význam, ako vyplývalo z jej výslovného znenia. Pokiaľ mal odvolací súd pochybnosti o obsahu uvedenej listiny, práve z príslušného administratívneho spisu bolo možné zistiť ďalšie dôležité skutočnosti o okolnostiach vydania tohto oznámenia. Uvedená vada mala mať podstatný vplyv na rozhodnutie vo veci samej, keďže aj na základe posúdenia tejto listiny odvolací súd posudzoval otázku splnenia existencie ušlého príjmu. Na základe uvedeného dovolateľ navrhol dovolaciemu súdu, aby rozsudok odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa nároku na náhradu ušlého príjmu vo výške 62 240 eur zmenil tak, že rozsudok súdu prvej inštancie mení tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 62 240 eur a úroky z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 62 240 eur od 27.7.2015 do zaplata a žalobca má nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, náhradu trov odvolacieho konania a náhradu trov dovolacieho konania.

3. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolaciemu súdu, aby dovolanie ako nedôvodné zamietol.

4. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (I. ÚS 97/97). Na základe uvedeného navrhla dovolaciemu súdu, aby dovolanie pre procesnú neprípustnosť odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 CSP] po preskúmaní procesných podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že konanie vadou podľa § 420 písm. f) CSP postihnuté nebolo. V odôvodnení uznesenia z 26. júna 2019, sp. zn. 1 Cdo 40/2019 najvyšší súd uviedol, že súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého

spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04, 1. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorého si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017). Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie nebolo podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, a preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

6. Na základe ústavnej sťažnosti žalobcu, Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“, alebo „ÚS SR“) nálezom z 25. augusta 2020, č. k. IV. ÚS 167/2020 - 56 rozhodol, že základné právo žalobcu na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 40/2019-391 z 26. júna 2019 porušené boli. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Cdo 40/2019-391 z 26. júna 2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň rozhodol aj o trovách konania, na ktorých náhradu žalobcovi zaviazal Najvyšší súd Slovenskej republiky. Vo zvyšnej časti nevyhovел ústavnej sťažnosti týkajúcej sa rozsudku krajského súdu, ktorej argumentácia sa v zásade prekrývala s argumentmi, ktoré sťažovateľ/žalobca prezentoval v dovolaní proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ktoré najvyšší súd opätovne posúdi.

6.1. Ústavný súd dospel k názoru, že sa najvyšší súd v napadnutom uznesení iba obmedzil na judikatúru týkajúcu sa otázky vykonávania a hodnotenia dôkazov bez odôvodnenia aplikácie tejto judikatúry na posudzovaný prípad. Jeho formálne koncipované odôvodnenie, ktoré nespĺňa minimálne požiadavky, ktoré sú na odôvodnenie súdnych rozhodnutí kladené, je nepresvedčivé a preto ústavne neudržateľné. Najvyšší súd bude preto po vrátení veci ústavným súdom povinný poskytnúť ochranu ústavou a dohovorom garantovaným právam sťažovateľa v prípade, ak dospeje k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k ich porušeniu.

7. Najvyšší súd ako funkčne príslušný súd na prejednanie dovolania (§ 35 CSP), po tom ako ústavný súd zrušil jeho predchádzajúce rozhodnutie, rešpektujúc záväzný právny názor ústavného súdu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal opätovne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo.

8. Pre splnenie nápravy porušenia práva žalobcu je potrebné, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne posúdil dovolacie námietky žalobcu (odôvodňujúce prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP) smerujúce proti napadnutému rozsudku krajského súdu a poskytol ochranu ústavou a dohovorom garantovaným právam žalobcu, ak dospeje k záveru, že k ich porušeniu rozsudkom krajského súdu došlo.

9. Najvyšší súd napriek jeho ustálenej súdnej praxi spočívajúcej v tom, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, sa s dôrazom na ochranu ústavnosti zaoberal námietkou svojvoľného postupu odvolacieho súdu v procese dokazovania a po opätovnom preskúmaní veci dospel k záveru, že v uvedenom prípade právo na spravodlivý súdny proces žalobcu porušené nebolo.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

11. V súvislosti s požiadavkami kladenými na odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska princípov spravodlivého procesu, a to najmä pokiaľ ide o ich úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť sa dovolací súd nestotožnil s argumentáciou dovolateľa o svojvôli odvolacieho súdu v procese hodnotenia dôkazov pri rozhodovaní o nároku na náhradu ušlého príjmu vo výške 62 240 eur s príslušenstvom za žalované obdobie (od 24. mája 2013 do 8. januára 2015) z nasledovných dôvodov.

11.1. Odvolací súd v bode 14 odvolaním napadnutého rozsudku explicitne vysvetlil predpoklady vzniku nároku na náhradu škody (v danom prípade ušlého príjmu) v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Základom pre vznik nároku na náhradu škody je jej existencia, ktorú konštantná súdna prax definuje ako stratu konkrétnej, reálnej a preukázateľnej príležitosti zhodnotiť majetok, ku ktorej preukázateľne došlo v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním alebo opomenutím orgánov štátu.

11.2. Na základe vykonaného dokazovania mal odvolací súd za preukázané, že poškodený uzavrel hráčsku zmluvu na dobu určitú, t. j. od 6. augusta 2012 do 31. decembra 2015, teda aj na obdobie, na ktoré nemal povolený prechodný pobyt. Poškodený však mohol s istotou predpokladať, že bude vo futbalovom klube hrať iba v období, na ktoré mal udelený prechodný pobyt, teda do 5. februára 2013. Naopak, odvolací súd nemal na základe oznámenia Oddelenia cudzineckej polície PZ Dunajská Streda č. PPZ - HCP - BA8-Ž-18-008/2013 zo dňa 21. januára 2013 (č. l. 71 súdneho spisu) za preukázané, že bol poškodenému povolený prechodný pobyt na obdobie od 6. februára 2013, a teda že by mohol vykonávať činnosť hráča vo futbalovom klube po uvedenom dátume. Na základe uvedeného odvolací súd konštatoval, že reálna existencia ušlého príjmu za žalované obdobie v konaní preukázaná nebola (bod 15 odvolaním napadnutého rozsudku).

11.3. Výslovený záver odvolacieho súdu považuje dovolací súd za odôvodnený objektívne uspokojivým spôsobom. Odvolací súd totiž v dovolaní napadnutom rozsudku uviedol zistený skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu vedúceho k nepriznaniu nároku na náhradu ušlého príjmu vo výške 62 240 eur s príslušenstvom za žalované obdobie podľa dovolacieho súdu zodpovedá kritériám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 393 ods. 2 CSP v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

12. Dovolací súd ďalej považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvej a druhej inštancie, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie a ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak, podľa § 442 CSP je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

13. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

14. V uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté nemusí dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.